

SANATIN ÇAĞDAŞ DİLİ

Contemporary Istanbul 14-17 Eylül, İstanbul Bienali ise 16 Eylül-12 Kasım tarihleri arasında ziyaretçilerini bekliyor olacak.

Bu ay İstanbul'da gerçekleşecek 15. İstanbul Bienali ve 12. Contemporary Istanbul'da eserleriyle buluşacağımız Burçak Bingöl disiplinler arası çalışmalarını anlatıyor.

YAZI ILGAZ GÖKIRMAKLI

Yılın en romantik ayı Eylül sanat etkinlikleri ile hareketleniyor. Bu yıl 15. kez gerçekleşecek İstanbul Bienali ve sanat dünyasının merakla beklediği 12. Contemporary Istanbul ise eş zamanlı olarak düzenlenecek. Her iki etkinliğin sanatçısı Burçak Bingöl ile yoğun gündemi ve birlikte çalıştığı Zilberman Gallery üzerine konuştuk.

Sanatla ilişkiniz nasıl başladı?

"İlkokul zamanlarında başlayan konservatuardaki müzik eğitimimle aslında sanata erken yaşlarda dahil olmuşum ancak görsel sanatları bir meslek olarak düşünmem üniversitede aldığım güzel sanatlar eğitimi sırasında iyice şekillendi. Hacettepe Üniversitesi'nde

doktora düzeyinde tamamladığım eğitimim sırasında araştırma görevlisi olarak da çalışmışım. Akademik ortamdaki bu sürecin en büyük faydası, sanat piyasasının uzağında, herhangi bir etki altında kalmadan sanatsal olarak kendimi iyice tanıyacağım zamanı ve mekanı bana sağlaması oldu."

Eserlerinizin genel ruh halini nasıl tanımlarsınız?

"İşlerim sürekli bir değişim ve dönüşüm halinde. Her biri büyük bir anlatının birbirine eklenmesiyle ara parçaları gibi. Bu haliyle de birbirine tamamen bağlı. Bir yanlışlık duygusu ya da tam olmamışlık hali, malzemenin, formun ve bazen sürecin yaşadığı uyumsuzlukla kendini gösteriyor. Çökmüş ideallere

bir güzelleme, sürekli bir oldurmaya çalışma hali. Bir yandan da bu işler aslında çevreyle kurduğum ilişkinin maddesel tezahürü. Bu nedenle de yaşadığım kültürle yakından ilişkili. Tüm görsel cazibesine rağmen bana göre her biri kendi küçük felaketini ve kırılganlığını bünyesinde taşıyor."

Seramiği günlük nesnelerle buluşturma fikrinin çıkış noktası nedir?

"Bu işlerin çıkış noktası, içinde yaşadığım kültüre nasıl bu kadar yabancı hissedebileceğimle ilgili bir duygu. Bir şekilde uyumlanamama halinin verdiği gerilim, bu sıradan nesneleri alışılmadık biçimde yeniden üretmeye neden oldu. Yabancılaşma temasına, özellikle yaşamımın Ankara-New York

L'Officiel

Bu ay

arasındaki gidip gelme sürecinde yoğunlaşmıştım. Bu serinin son nesnesi, İstanbul'a yerleşince yaptığım ve yabancılaşmanın ölçeğini iyice büyüten, gerçek boyutlarda seramikten bir kamyon oldu. Seramik yapmak fiilinin sınırlarını zorlayan bu çalışmadan sonraki işler biraz daha 'seramik yapmak yerine daha önce yapılmışlara bakmak' gibi bir çerçevede geliyor. Bu nedenle geçmiş ve tarih fikriyle daha ilişkili. Endüstri, gelenek ve dekorasyon kavramlarıyla bu kadar güçlü ilişkileri olan bu malzeme, çağdaş yorumlarmalar için büyük potansiyel barındırıyor. Bu çağrışımları carpılarak yeni kurgular yaratmak ilgimi çekiyor."

Farklı alanlarda da eserleriniz var. Disiplinler arası çalışmak nasıl bir deneyim?

"Genel olarak farklı malzemeler arasında dolaşmak hoşuma gidiyor. Her malzemenin kendine göre bir dili, dünyası var ve onu keşfetmek de insanın düşünce şeklinde yepyeni ufuklar açıyor."

Sanatın dijitalleşmesi konusunda el işi ile uğraşan bir sanatçı olarak ne düşünüyorsunuz?

"Malzemesi ne olursa olsun bize sanatsal tatmini sağlayan şey mecranın ötesindeki yaratıcı ve dönüştürücü düşünce. Kullanılan malzemenin sadece bir araç olduğunu düşünüyorum. Bana göre kolay malzeme diye bir şey yok; her malzemenin kendine göre bir inceliği, ustalığı ve zanaatı var. Etrafıca düşünülmüş ve iyi üretilmiş bir iş her zaman kendini gösteriyor."

Çalışmalarınızda zaman zaman eleştirel bir yaklaşım görülebiliyoruz. Mesaj kaygısı taşıyor musunuz?

"İşlerim her zaman bir konu ve ilişkiler ağı içerisinde şekilleniyor. Ve evet, bir eleştirellik barındırıyor ancak bunun fazla doğrudan olmasından sakınıyorum, zira konusunun yanında bir form olarak taşıdığı estetik bilgiyi de çok önemsiyorum. Sergileme sırasındaki bir karşılaşma anında, henüz düşünmeye fırsat bulamadan bir işle kurulan ilişki görsel sanatların güçlü yanı. Sezgisel olarak kavradığın ve özel bir deneyime dönüşen bu alışverişi değerli buluyorum. Bir de işlerimin farklı kavramların ince sınırlarında dolaşması ve bir gruba kolayca dahil olamaması özellikle dengelemeye çalıştığım bir kurgu. Son dönemde daha soyut formlar ve yeni biçimsel denemeler yaptığım bir inşa sürecindeyim. Yani o konuşulamayan ama sezgisel olanı biraz daha önde tutarak zamansız, tanımsız ve yoruma açık ilişkiler kurabilme kapasitesini artırmak istiyorum."

Yaratıcı dünyanızda sizi etkileyen ya da ilham veren neler var?

"Özellikle iyi sanat görmek, okumak ve izlemek beni çok heyecanlandırıyor. Son zamanlarda bu kentte benden önce yaşamış yaratıcıların üretimlerinin izlerini sürmek özellikle ilham verici. Recaizade'nin *Araba Sevdası*'ndaki İstanbul ve karakterleri veya Tanpınar ve Yahya Kemal'in çöken imparatorluğun ardından kurabildikleri sanatsal dili ve bu kenti nasıl ustaca ve incelikle işlediklerini keşfetmek müthiş ilham verici."

Türkiye'deki sanat ortamı hakkında ne düşünüyorsunuz?

"Bu kadar zayıf ve vizyonsuz bir kültür politikasıyla, Türkiye'deki sanat ortamının mucizevi bir verimlilikte olduğunu düşünüyorum. Bu tabii ki kişilerin ve özel sektörün çaba ve girişimleriyle oluyor ancak kamusal niteliği olmadığı için de bir o kadar kırılgan ve geleceği belirsiz. Aslında bunu Türkiye için değil de İstanbul için söyleyebiliriz ki, bu zaten çok daha büyük bir soruna işaret ediyor. Sanat tüketimini, iki yılda bir değil, hayatın geneline yayılan doğal bir ihtiyaç haline getirmemiz gerekiyor. Kendi üretimime gelince, bir galeriyle çalışmanın çoğunlukla faydalarını görüyorum. Zilberman, uluslararası faaliyetine önem veren bir galeri ve bu bir sanatçı için çok önemli. Örneğin Metropolitan Müzesi koleksiyonuna giren çalışmam aslında New York'ta Zilberman'ın katıldığı bir sanat fuarında küratörün bu işi görmesi üzerine gelişti."

Bienal ve Contemporary'nin eş zamanlı düzenlenmesi sizce İstanbul sanat gündemine nasıl bir katkıda bulunacak?

"Oldukça yoğun bir hafta olacağı kesin. Yaşadığımız berbat kıştan sonra bu kısmi normalleşme hepimize moral olacak diye umuyorum. Sanat yapmak için her zamankinden fazla nedenimiz var ve çok güzel sergiler her şeye rağmen oluyor."